

Beleidsplan Stichting Kerkelijk Informatiebeheer (SKI) 2026–2028

Versie 5.0. maandag 1 juni 2026

1. Inleiding

De Stichting Kerkelijk Informatiebeheer (SKI) ondersteunt sinds 2017 lokale, klassicale en landelijke kerkelijke organisaties bij papieren én digitale archiefzorg. De noodzaak van professioneel en toekomstbestendig informatiebeheer neemt toe door digitalisering, afnemende bestuurskracht en het verdwijnen van traditionele archiefstructuren. SKI vervult daarbij steeds vaker een landelijke rol en zet actief in op een interkerkelijke aanpak, zodat zo veel mogelijk samenwerking gerealiseerd en deskundigheid gedeeld wordt.

Dit beleidsplan schetst de koers voor 2026–2028. Hiervoor is dankbaar gebruik gemaakt van

- 1) de analyse rond archiefzorg binnen de Protestantse Kerk in Nederland, vastgelegd in *Verbonden Verleden* (Synodenota Generale Synode, april 2025),
 - 2) de resultaten van de landelijke inspiratiedag op 8 maart 2025
 - 3) consultaties onder lokale archivariissen en de gehouden enquête in 2024 en
 - 4) ontvangen steun- en adviesvragen.
-

2. Missie en visie

Missie

De Stichting Kerkelijk Informatiebeheer (SKI) heeft tot doel het behouden, duurzaam beheren en toegankelijk maken van kerkelijke archieven als onderdeel van het religieuze en maatschappelijke erfgoed van Nederland, ten behoeve van het algemeen belang en voor het toekomstig onderzoek naar de betekenis van de huidige tijd.

SKI zet zich ervoor in dat deze archieven beschikbaar blijven voor onderzoek, geschiedschrijving, educatie en maatschappelijke reflectie.

Visie 2026–2028

SKI werkt toe naar een situatie dat:

- kerkelijke archieven duurzaam worden behouden als onderdeel van het cultureel erfgoed van Nederland;
- dit erfgoed toegankelijk is voor onderzoekers, belangstellenden en het bredere publiek;
- kerkelijke organisaties in staat worden gesteld hun archieven zodanig te beheren dat deze ook op lange termijn publiek toegankelijk blijven;
- een toekomstbestendige digitale infrastructuur wordt ontwikkeld voor het veiligstellen en ontsluiten van religieus erfgoed.

Hiermee dragen we bij aan het behoud van het religieuze erfgoed van Nederland — toegankelijk, veilig en toekomstbestendig.

3. Algemeen nut (ANBI)

De activiteiten van SKI zijn gericht op het algemeen nut in de zin van artikel 5b AWR.

Kerkelijke archieven vormen een wezenlijk onderdeel van het religieuze en maatschappelijke erfgoed van Nederland. Dit erfgoed is van belang voor historisch onderzoek, genealogie, maatschappelijke duiding en publiek begrip van religie en samenleving.

SKI draagt hieraan bij door:

- het duurzaam behouden van kerkelijke archieven;
- het bevorderen van de toegankelijkheid van deze archieven voor publiek en onderzoek;
- het ontwikkelen van kennis, richtlijnen en voorzieningen die het mogelijk maken dit erfgoed ook op lange termijn beschikbaar te houden;
- samenwerking met erfgoedinstellingen, archiefdiensten en kerkelijke organisaties.

De werkzaamheden van SKI zijn er daarmee primair op gericht het algemeen belang te dienen. Ondersteuning van kerkelijke organisaties is hierin een middel om dit doel te bereiken.

4. Analyse van ontwikkelingen en uitdagingen

4.1 Uitdagingen in de archiefzorg

Uit *Verbonden Verleden* blijkt dat de archiefzorg op landelijk, classicaal en plaatselijk niveau binnen de Protestantse Kerk in Nederland (1450 gemeenten en 11 classes met eigen archief) onder druk staat door bezuinigingen, verlies van archieven bij herstructurering van de klassicale structuur, gebrek aan expertise binnen de landelijke en regionale organisatie en toenemende complexiteit van digitalisering en AVG-wetgeving. De aanname van SKI is dat bovenstaande in meer of mindere mate ook voor de andere kerkgenootschappen geldt, waar SKI contact mee onderhoudt.

De enquête van SKI (2024) laat zien dat de kwaliteit van lokaal informatie- en archiefbeheer sterk varieert en gemeenten grote behoefte hebben aan advies over archiefopbouw en digitale inrichting.

Het onvoldoende behouden en ontsluiten van kerkelijke archieven vormt niet alleen een probleem voor kerkelijke organisaties, maar leidt ook tot verlies van cultureel en historisch erfgoed voor de samenleving als geheel.

4.2 Beweging in het veld

- Presentatie van het digitale *Handboek Kerkelijk Informatiebeheer* (2025) met brede waardering en groeiende vragenstroom.
<https://kerkelijkinformatiebeheer.freshdesk.com/support/home>
- Toenemende aanbeveling door het Landelijk Dienstencentrum van de PKN om vragen rechtstreeks aan SKI door te zetten.
- Uitbouw netwerk met kerken en deputaatschappen.
- Versterking van het netwerk van vrijwilligers (+10–15 nieuwe contacten die in 2025 aanboden SKI incidenteel of frequenter te willen ondersteunen).

4.3 Strategische kansen

- Ontwikkeling van een interkerkelijk e-depot als duurzame langetermijnoplossing voor digitale archieven.
- Groeiende zichtbaarheid door studiedagen en media-aandacht (Nederlands Dagblad, Reformatorisch Dagblad).
- Gebruik maken van het netwerk van deputaatschappen/kerkelijke bureaus voor communicatie over SKI-activiteiten.
- Samenwerking met PKN, andere denominaties, regionale archieven en erfgoedinstellingen. In 2025 is ook de samenwerking met VKB Kerkrentmeesters tot stand gekomen. Medio 2026 draait SKI mee in het aanbieden van workshops voor kerkrentmeesters tijdens 6 regiobijeenkomsten, die ook voor belangstellenden uit andere kerken dan de PKN toegankelijk zijn.

5. Governance en organisatie

Het bestuur van SKI bewaakt de beleidsuitvoering, signaleert ontwikkelingen en onderhoudt strategische relaties; SKI is ANBI-geregistreerd. SKI blijft werken met een bestuur van vrijwilligers en een netwerk van adviseurs. Dit adviseursnetwerk verzorgt ondersteuning aan lokale en regionale groepen. SKI betreft gericht de diverse kerkgenootschappen met eigen archiefdienst of archivariissen (PKN, CGK, NGK, HHK, GerGem, VEG en de Remonstrantse Broederschap). SKI kent enkele werkgroepen die (onder eindverantwoordelijkheid van bestuur) verantwoordelijkheid nemen voor

1. Handboek & Helpdesk
 2. Voorlichting & Toerusting
 3. Communicatie & Vrijwilligers
 4. Digitaal & E-depot
-

6. Strategische doelen per werkgroep en over de jaren 2026-2028

A. Handboek & Helpdesk

SKI ontwikkelt en beheert een publiek toegankelijke kennisinfrastructuur voor kerkelijk informatiebeheer, gericht op het duurzaam behoud en de ontsluiting van religieus erfgoed.

- a) Jaarlijkse actualisatie van het *Handboek Kerkelijk Informatiebeheer*.
- b) Ontwikkelen van thematische korte trainingen rond thema's als privacy, digitale duurzaamheid, overdracht van werkzaamheden).
- c) Basismodule ontwikkeld: "Achiveren kun je leren" tijdens de VKB regiobijeenkomsten.

B. Voorlichting & Toerusting

SKI bouwt aan toerusting via studiedagen, workshops en onderwijsprogramma's om historisch en archiverend bewustzijn te stimuleren. Tevens bouwt SKI aan een netwerk van vrijwillige adviseurs, die groepen lokaal en regionaal desgevraagd kunnen begeleiden of adviseren. Deze activiteiten dragen bij aan het vergroten van historisch en erfgoedbewustzijn en zijn mede gericht op het toegankelijk maken van kerkelijk erfgoed voor een breder publiek.

- a) In 2027 landelijke dag rond archivering, steeds op een plek in het land met een archief dat het bezoeken waard is. (vb Gouda 2025), in 2026 en 2028 tussentijdse regionale ontmoetingen.
- b) Samenwerking met predikantsopleidingen (o.m. PThU via gastleerstoel Geschiedenis van de PKN) om via onderwijs en lezingen historisch en archivalisch bewustzijn te stimuleren.
- c) Structurele werving en begeleiding van nieuwe adviseurs.
- d) Jaarlijkse scholingsdag, gecombineerd met intervisie adviseurs.
- e) Inzet van adviseurs gekoppeld aan regio's van gemeenten.

C. Communicatie & Vrijwilligers

SKI professionaliseert communicatie en bouwt een landelijk netwerk van adviseurs en vrijwilligers uit. De communicatie is mede gericht op het beschikbaar maken van kennis en bronnen voor een breder publiek van onderzoekers en belangstellenden.

- a) Faciliteren van een communicatieplatform via de Kerkplein-app als interactief gebruikerskanaal.
- b) Onderhoud en doorontwikkeling van website, kennisbank en ticket-systeem.
- c) Investeren in nieuwe websitefunctionaliteiten en toekomstbestendige infrastructuur.

D. Digitaal & E-depot

SKI bereidt een toekomstbestendige oplossing voor digitale archivering voor, inclusief een kerkelijk e-depot. Het e-depot heeft als doel het duurzaam bewaren en publiek toegankelijk maken van digitale kerkelijke archieven als onderdeel van het nationale erfgoed.

- a) In 2026: haalbaarheidsstudie, inclusief partnerverkenning, technische, juridische en financiële analyse.
 - b) In 2027: pilot met geselecteerde gemeenten en classes.
 - c) In 2028: besluitvorming over uitrolmogelijkheden.
-

Meerjarenplanning 2026–2028

2026 – Positioneren en versterken

- Haalbaarheidsstudie e-depot afronden.
- Nieuwe website en kennisbankfunctionaliteiten realiseren.
- Eerste landelijke introductiedag voor adviseurs.
- Uitbouw van het communicatieplatform.

2027 – Implementeren en verbinden

- Start pilot e-depottraject.
- Communicatie over aanvullende modules en richtlijnen in het handboek.
- Intensiveren van regionale begeleiding en netwerkvorming.
- Besluitvorming rond kerkelijk e-depot ondersteunen/versnellen.

2028 – Borging en opschaling

- Besluitvorming rond kerkelijk e-depot en de positionering van kerken en SKI erbij duidelijk maken.
- Evaluatie van drie jaar adviseursnetwerk.

- Meerjarige samenwerkingsovereenkomst met kerkgenootschappen.
-

7. Financiële paragraaf (globaal)

SKI werft middelen ten behoeve van activiteiten gericht op het behoud en de toegankelijkheid van religieus erfgoed. SKI zet zich daartoe in om structurele bijdragen van kerkgenootschappen te ontvangen. Ook doet ze gerichte fondsenwerving bij (erfgoed)fondsen, voor giften en ontvangt ze deelnemersbijdragen voor de bijeenkomsten. De stichting heeft geen winstoogmerk en zet haar middelen volledig in voor het algemeen nuttige doel.

Kosten per jaar (raming)

- Handboek & Helpdesk (kennisbank, ticketsysteem): € 500
- Voorlichting & Toerusting (inspiratiedag, training/advisering): € 7.000
- Communicatie & Vrijwilligers (website, advertenties): € 1.000
- Digitaal & E-depot (onderzoek, reservering): € 1.000
- Exploitatie rechtspersoon (administratiekosten, bankkosten): € 500

Inkomsten (beoogd)

- Structurele bijdragen kerkgenootschappen: € 1.000
- Projectsubsidies (o.a. Stormbrand, erfgoedfondsen): € 3.000
- Bijdragen en giften van gemeenten: € 3.000
- Eventueel: deelnemersbijdragen inspiratiedagen: € 3.000

Beheer vermogen

Zoals vastgelegd in de statuten wordt het vermogen beheerd volgens de algemeen gebruikelijke voorschriften voor financieel beheer: het voeren van een administratie, het jaarlijks maken en vaststellen van de balans en de staat van rechten en verplichtingen, en het bewaren daarvan gedurende de vastgelegde termijnen. Daarnaast vindt een jaarlijkse kascontrole plaats. Bij ontbinding van de rechtspersoon dient het liquidatiesaldo te worden aangewend ten behoeve van een ANBI-instelling met een vergelijkbare doelstelling.

7. Slotwoord

De Stichting Kerkelijk Informatiebeheer wil kerken helpen hun geheugen veilig te bewaren. Met dit beleidsplan zet SKI de stap naar verdere professionalisering, interkerkelijke samenwerking en duurzame archiefzorg.

Hiermee draagt SKI bij aan het behoud van een belangrijk onderdeel van het Nederlandse culturele en religieuze erfgoed, ten dienste van de samenleving als geheel.

Dordrecht, 1 juni 2026